

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 200. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359004320/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

raturbevægelse, den spirende og sligende Reaktion, først i dens Væsen, saa i dens Gang til dens Højdepunkt; jeg vil saa vise, hvorledes den mødes af det fra det forrige Aarhundrede kommende frisindede Pust, der svulmer til en Storm og kaster Modstanden over Ende. Ikke at det nittende Aarhundredes Frisind nogensinde er i fuld Overensstemmelse med det attendes; heller ikke saaledes at forstaa, som om Digtkunstens Former eller Videnskabens Ideer nogensinde har det foregaaende Aarhundredes Præg; hverken Voltaire, Rousseau eller Diderot, hverken Lessing eller Schiller, hverken Hume eller Godwin fejrer nogen Genopstandelse; men de bliver hævnede paa deres Modstandere.

I det Store og Hele betragtet er den tyske Romantik Reaktion. Som aandelig, poetisk-filosofisk Reaktion indeholder den ligefuldt talrige Spirer til ny Udvikling, utvivlsomme Frembringelser af den Fremskridtets Aand, der omdannende skaber Nyt, flyttende Skranker indvinder Jordsmon.

De ældre Romantikere begynder alle uden Undtagelse som Oplysningens Forkyndere og Talsmand. De indfører i den tyske Poesi en ny Tone og giver deres Værker en ny Farve, genopvækker desuden Folkevisernes, Folkæventyrenes og Folkehægerens Stemninger og Motiver. De virker fra først af befrugtende paa den tyske Videnskab; de germanistiske Studier, de historiske, folkebeskrivende og juridiske Forskninger, den romanske og indiske Filologi, de naturfilosofiske Systemer og Drømmerier faar deres oprindelige Indskydelse fra Romantiken. Poetisk har Romantikerne beriget deres Folks Stemmingsliv, om de end hyppigere har givet sygelige end sunde Stemninger Udtryk. Kritisk har de oprindeligt med Held tilstræbt Udvidelse af den aandelige Synskres. I Samfundslivet har de fra først af svoret al død Vedtægt i Forholdet mellem de to Køn et uforgængeligt Had. Religiøst har de bedste iblandt dem i deres første Ungdom arbejdet for Inderliggørelse af det Følelsesliv, som har det Oversanselige til Genstand. Politisk begyndte de, forsaavidt de ikke var ligegyldige, i Reglen som temmelig virkelighedsfjerne Republikanere; dog stræbte de trods deres Afsind efter at løfte og styrke den tyske Nationalfølelse.

Desværre fik deres Forfølgen af alle disse skønne Øjemed en sørgelig Udgang. Hvad der vil blive staaende gennem Tiderne af Tysklands Romantikere er ikke meget: nogle fremragende Oversættelser af A. W. Schlegel, nogle Digtninge af Tieck, en